Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0420U101797

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-10-2020

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рибальченко Анна Михайлівна
2. Rybalchenko Anna M.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 06.01.05

Назва наукової спеціальності: Селекція і насінництво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 20-10-2020

Спеціальність за освітою: Агрономія

Місце роботи здобувача: Полтавська державна аграрна академія

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди 1/3, м. Полтава, Полтавський р-н., Полтавська обл., 36003, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 55.859.03

Повне найменування юридичної особи: Сумський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 04718013

Місцезнаходження: вул. Герасима Кондратьєва, 160, м. Суми, Сумський р-н., Сумська обл., 40021, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Полтавська державна аграрна академія

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди 1/3, м. Полтава, Полтавський р-н., Полтавська обл., 36003, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.35.03

Тема дисертації:

1. Прояв господарських ознак у колекційних зразків сої та їх селекційне використання в умовах Лівобережного Лісостепу України

2. Manifestation of economic characteristics in soybean collection samples and their selection application in the Left-Bank Forest-Steppe of Ukraine

Реферат/анотація:

1. Дисертація присвячена вирішенню важливого наукового завдання з установлення особливостей прояву цінних господарських ознак у сої шляхом визначення селекційної цінності колекційних зразків та виділення цінного вихідного матеріалу для селекції. Скринінг колекційних зразків за цінними господарськими ознаками дозволив встановити зразки під конкретну селекційну програму та створити новий гібридний матеріал. Для використання в процесі адаптивної селекції виділено пластичні та стабільні зразки за тривалістю періоду вегетації та масою насіння з рослини. Встановлено рівень мінливості цінних господарських ознак та визначено коефіцієнти кореляції між цими ознаками у колекційних зразків сої. Досліджено характер успадкування тривалості періоду вегетації та ознак насіннєвої продуктивності у гібридів сої F1 та F2. На основі встановлених селекційно-генетичних закономірностей створено цінний

вихідний матеріал з ознаками підвищеної насіннєвої продуктивності. Виділені зразки за цінними господарськими ознаками та створені гібриди F2 використовуються в науково-дослідних установах України.

2. The dissertation is devoted to solving the important scientific task of establishing peculiarities of manifesting soybean valuable economic characteristics by determining selection value of collection samples and choosing valuable initial material for selection. The screening of the collection samples according to valuable economic characteristics enabled to place the samples for specific selection program and create a new hybrid material. The collection samples Lehenda (UKR), Biliavka (UKR), Bilosnizhka (UKR), LF-8 (POL) having the duration of growing season up to 90 days were chosen. The results of three year research showed that the maximum number of pods per plant was formed on Hejiao – 87-94-3 (CHN). Kyvin (UKR) and L-101 line (MDA) formed the largest number of seeds per plant. Concerning thousand seed weight, the samples were divided into three groups. Only one soybean sample Hejiao 87-94-3 (CHN) was characterized by a high thousand seed weight. Collections of soybean samples for a complex of valuable economic features are selected. Plastic and stable samples concerning the duration of growing period and seed weight per plant were chosen for using in the process of adaptive selection. Changeability level of valuable economic traits was established and the correlation coefficients between these traits in soybean collection samples were determined. It has been established that such characteristics as “the amount of branches per plant” (29,9 %), “the amount of pods per plant” (22,9 %), “seed weight per plant” (22,8 %), “the amount of productive joints” (20,4 %) have a high level of variability. “The height of lower pod attachment” (17,1 %), “the amount of seeds in a pod” (16,8 %), “the amount of seeds per plant” (16,4 %), “growing season duration” (14,3 %), “plant height” (13,4 %), “thousand seed weight” (11,1 %) have average level of variability. “Stem thickness” (8,1 %) is characterized by a low degree of variability. The manifestation of correlation dependencies showed itself as stable during the study years. The weight of seeds per plant was closely connected with thousand seed weight (r = 0,95), the amount of pods per plant (r = 0,93), the amount of productive joints per plant (r = 0,91), amount of seeds per plant (r = 0,79). According to the results of cluster analysis the collection material was distributed within five clusters. Variety samples in the cluster were similar concerning the correlation of quantitative signs but had different genetic origins. The most productive samples were concentrated in the second and fifth clusters. Samples belonging to different clusters were involved in hybridization as parent forms. The parent forms were in four clusters out of five ones. The character of inheriting the duration of growing period and seed productivity signs in F1 and F2 soybean hybrids were researched. Based on the results of studying characteristics of variability and inheritance in F1 and F2 hybrids, the breeding value of combinations of crossing was established. It was revealed that inheriting by heterosis type is expressed in seed weight per plant, number of pods and seeds in the vast majority of F1 hybrids. The nature of inheriting growing season duration is different from the type of inheriting the main characteristics of seed productivity, in most cases intermediate inheritance is observed. Based on the established selection and genetic regularities, a valuable initial material was created in accordance with elevated seed productivity characteristics. Hybrid combinations of Zlata (RUS) / Adamos (UKR), OAC Vision (CAN) / Adamos (UKR), OAC Vision (CAN) / Almaz (UKR), LF-8 (POL) / Almaz (UKR), LF-8 (POL) / Kyvin (UKR) were chosen with high positive rate and degree of transgressions in F2. The samples, chosen according to valuable economic characteristics, and selected F2 hybrids are used in scientific-research institutions of Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Білявська Людмила Григорівна

2. Biliavska Liudmyla H.

Кваліфікація: к. с.-г. н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тригуб Олег Володимирович

2. Trygub Oleg V.

Кваліфікація: к. с.-г. н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вировець В’ячеслав Гаврилович

2. Vyrovets Vyacheslav G.

Кваліфікація: д. с.-г. н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Подгаєцький Анатолій Адамович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Подгаєцький Анатолій Адамович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Юрченко Т.А.